

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas
Cuba - Puerto Rico, y Extranger, 5

SANGRANTSE EN SALUT

Sapiguent que l' eléctrich va á inaugurar-se
y que prompte *siniestros* tindrem á mils,
los vehins s' apressuran á confessarse
per poguer, quan els toqui, morir tranquils.

UNA INSTITUCIÓ BARCELONINA

CASA DE LACTANCIA Y CUNA

De las firas y festas de la Mercé que anys enrera 's celebravan á Barcelona, poca cosa n' ha quedat: uns quants retratos en la *Galeria de catalans ilustres* de la Casa Gran, y una institució benéfica tan modesta com simpática. Tal es, la que porta 'l títol (en castellá) de *Casa de Lactancia y Cuna de Barcelona*.

Va fundarse al any 80, á imitació de las *Crèches* que tant abundan en las poblacions fabrils de la vehina República, baix l' iniciativa del enginyós, actiu y popular industrial D. Miquel Escuder, secundat per sos companys de la Comissió de festeigs.

Ab escasos recursos, pero ab molt entusiasme y una gran dósis de bona voluntat, la piadosa institució, consol de centenars de mares treballadoras, ha arribat á posar arrels molt fondas, com aixís ho justifican los dinou anys, que conta ja de vida, y 'ls serveys que constantment ha prestat á las familias obreras. Molts dels nens qu' estrenaren la *Casa cuna*, instalada llavors en uns baixos de la Ronda de Sant Pau, avuy son ja homes fets, y qui sab si alguna nena que allí era depositada quan la seva mare se 'n anava á la fàbrica, avuy hi porta als seus fillets, mentres ella se 'n vá, com se 'n anava aquella, á guanyar lo pá de la familia.

Qui podria contarnos aixó, aixís com totes las vicissituds de la institució, es lo Sr. D. Claudi Rigol, individuó de la Junta desde la fundació del Assilo, y tan constant y assíduo en lo cumpliment dels debers que s' ha imposat, que ni un sol día per espay de 19 anys, ha deixat de passar algunas horas en la casa: tal es el carinyo que li professa y tal també la satisfacció que inunda la seva ánima bondadosa al contemplar aquell aixám de criaturas innocents y xamosas, confiadas per sos pares, á l' assistencia y al cuidado de las bonas ánimas amigas del obrer.

La *Casa de Lactancia y Cuna* está avuy instalada al primer pis de la casa número 127 del Carrer del Hospital, y á la del davant hi viu 'l Sr. Rigol. Aixís, donchs, nolí cal mes que atravessar lo carrer, cada vegada que la seva presencia es necessaria allí. Poch va ferme esperar, quan l' altre dia vaig anarhi, ab lo desitj de recullir algunas impresions y ferme cárrech de alguns datos interessants.

* *

L' habitació, com de casa antiga, es espayosa. Té salas amplas y altas de sostre, ab bona llum y circulació d' ayre: á la banda del darrera un jardí bastant gran, qu' enfla de dret lo carrer de Sant Geroni; y á un costat del jardí un aromátich llorer, pompós, casi diria monumental, qu' es la gala de aquells barris.

Allí á certas horas del día jagan els nens, com una bandada d' ancellets, baix la vigilancia de las germanas Josefinas, que havent renunciat á tenir fills propis, consagran son carinyo de dona als fillets dels altres. Menos mal, quan las ordres religioses prenen per ocupació única y exclussiva la práctica de l' assistencia benéfica.

Las germanas Josefinas, desde 'l matí quan las criaturas ingressan, fins al vespre quan terminat el treball pasan sos pares á recullir las, se constitueixen en ayas y en mestras de aquell aplech de menuts, cap dels quals passa de l' edat de cinch anys. Unas cuydan als de bolquer, altrás als que no podent caminar encare seuben á la bassetta: n' hi ha dugas encarregadas respectivament de las classes de nens y de nenas montadas en tot lo que 'l local permet, segons lo sistema Fröbel, dedicat als párvuls, y las restants fan las feynas de la casa, atenant sobre tot á la llimpiesa.

La cosa marxa per ella sola: las criaturas viuen perfectament acostumadas á la regla de la casa, y tant bé s' hi troban, que no se sent el més mínim alborot, y aixó que s' aproximan á trescentas las que allí 's reuneixen tots els días.

No hi ha mes que mirals'hi la carona per veure transparents'hi la salut y l' alegría. No es el seu aspecte 'l que solen oferir els assilats del hospici, regularment tristos y apocats. La vida mixta d' assilo y de familia 'ls dona mercés á la varietat d' ambient, cert desembrás molt natural y falaguer. Jo crech que quan se troban á casa seva suspiran per la classe, pel recreo y la pitansa del assilo, y que quan el día s' acaba, 's daleixen per l' hora en que sas mares passarán á recullirlos, omplintlos la cara de petons. Aixís tot els es goig.

* *

Hi ha que contemplarlos á la classe, tan quietons y atents á la monja que 'ls ensenya las llettras; ó bé alguna cansó, ó 'ls entreté fentlos evolucionar: hi ha que veure'ls al jardí, jugant, ó embadalits davant del pessebre—que també com els fills dels rics tenen en aquesta temporada del any un pessebre—ó parlant plens de interés de lo que 'ls han portat els reys—que encare que siguin pobres 'ls reys els hi portan alguna coseta: joguinas als que fan bon dat, carbó als dolents.—

Pero quan dona mes bó observarlos es á l' hora del ápat. Aquell estenall de marrechs asseguts en banchs y davant de tauletas proporcionadas á la seva estatura, cada hú ab lo seu platet y la cullereta de metall blanch endrapan l' aromática escudella, la verdura y l' requisit de carn trinxada per facilitar la masticació, ab verdader dalit. Si algún d' ells s' atrassa, per no ser tan expédit, com casi tots els restants, la monja s' hi acosta y 'l peixa ab maternal carinyo.

En unas tauletas semi-circulars, hi instalan als menuts de las bassetas y una monja al mitj els reparteix las paparotas (*papilla*.) Cada taula de aqueixas sembla un niu de moixons de plomissol, y la monja fá l' efecte de la vella que 'ls hi dona la becada.

Al animat xarroteig que acompanya á la menjada, succeix un silenci absolut tant bon punt aquesta termina. A una senyal de la germana, cada petit comensal apoya 'l bras sobre la tauleta y 'l caparró sobre 'l bras. Als pochs minuts tots dormen la dolsa bacineta del havent-dinat.

Y després, ¡ala! al jardí á aixeribirse jugant una bona estona.

* *

Aquest es el règimen de la *Casa de Lactancia y Cuna*, montada baix un peu purament familiar tan esmerat higiénich y sá, com agradable y acomodat á las inclinacions naturals y espontáneas de las tendras criaturas, que allí passen el día, mentres sos pares permaneixen en lo treball, sense tenir que basquejar per ellas, sabent que hi ha qui las cuida.

A las de llet sas propias mares acuden á sadollarlas á l' hora d' esmorzar, de dinar y de berenar: si ellas no bastan las supleix una dida, y en últim extrém se fa us del viveró. La casa paga ademés la meytat del import del didatge á fills de obrers d' escasos recursos, si bé no pot ampliar aquest servey tot lo que la Junta desitjaria, per falta de elements.

¡Ah! Si 's pogués contar el número de criaturas que moren á Barcelona de un cap del any al altre per no poder sos pobres pares atendre á la seva lactancia, el compte faria fredat! Ni la Casa de Lactancia, ni 'ls Amichs dels Pobres qu' en la mida de las sevas foras se dedican á n' aquest ram benéfic, poden satisfer ni la décima part de las necessitats que 's presentan, y es un horror y un escándol que en una ciutat civilisada, haja de morir de fam un contingent tan gran de criaturas, arrebatadas á la vida apenas neixen, per trobar aixuts los pits materns, y no haverhi qui 's cuydi de provehir á sa nutrició. Las infelissas son en aixó de pitjor condició que 'ls animals.

La *Casa de Lactancia* regida per una triple Junta de senyoras, senyoretas y senyors, viu de las quotas mensuals dels socis, de petitas subvencions que li otorgan l' Ajuntament y la Diputació provincial y de almoynas y deixas.

En una de las dos lápidas de mármol, que decoran la sala de Juntass' hi inseriu 'l nom de las personas que la favoreixen ab cantitats de alguna importancia. Un dels primers que hi figuran es el de D. Joan Bofarull y Valls.

Un día varen dirli al Sr. Rigol:

—Cuyti, D. Claudi: ara mateix enterran á un senyor que diuen que ha fet una deixa á la Casa.

Sense temps per avisar á sos companys de Junta, se n' hi va anar corrent. Veje que 'l cadavre era davant de las Gerónimas, y quan se disposava á donar lo pésam á la familia del difunt, se trobá ab que no assistia al enterro mes que una sola persona: un vehí de l' escala, 'l que havia assistit al Sr. Bofarull en sa darrera malaltia.

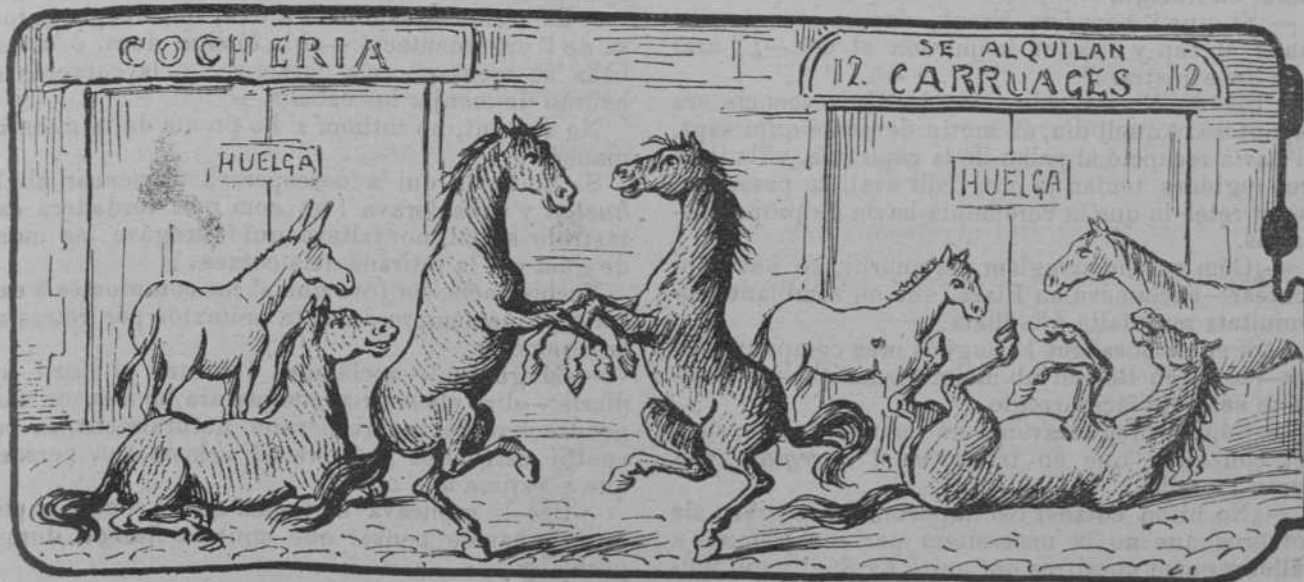
D. Joan havia mort sense familia, consignat á diversos establiments benéfichs tot quant possehia. A la *Casa de Lactancia y Cuna* li deixá 5.000 pessetas.

—Lo mes bonich—diu el Sr. Rigol quan ho conta—es que ni un servidor, ni cap individuó de la Junta coneguerem en vida al benefactor de la nostra obra.

* *

Aquestas deixas piadosas inesperadas, de tant en quant supleixen l' apatia y l' indiferencia de la major part dels

LA HUELGA DELS COTXES

—¡Alsa, viva l' alegría!
Aixó no 's veu cada dia.

fabricants de Barcelona. Ningú com ells deuria interessar-se en la prosperitat de aquesta mena de institucions y en multiplicar la seva instalació per tots los barris de la ciutat ahont hi ha fàbricas.

Ja que la gran industria, ab sas necessarias aglomeracions de obrers y obreras, té la cruel exigencia de privar-los de l'estancia á casa seva per atendre als menuts, cridats á ser los treballadors del porvenir, es de tot punt necessari donar á n'aquests infelissos lo que 'l treball els pren: el carinyo, el cuydado y l'assistencia.

Ab institucions tan simpáticas fins sembla que s'atenuan las fréstegas passions qu'engendra la lluyta social.

P. DEL O.

IN ARTICULO MORTIS

De la gloria ... no t' en desfassis
SALOMÓ

Per refer la salut que á mon cor
va robar ton desdeny en mal'hora,
vaig prometre allunyar-me de tú
y no escriure per tú ni una estrofa.

D'allavoras ensá no 'ns hem vist
y en ma pensa ta imatge s'esborra
quan encare sentidas cansóns
van vibrant, de ma lira las cordas.

Continúa 'l poeta cantant
y he sabut que n'estás orgullosa
perque 't creus compartir, ab el temps
altre cop son amor y sa gloria.

¡Si ho sabessis que estich escribint,
dedicat á n' á tú, per tú sola
en octayas, un poema en vint cants
intermezzo y epílech y prólech!

Sí; l'escrich, y no t' inflis per xó;
la passió que 't tenia es ben morta,
mes la mort d'un amor tan inmens
bé 's mereix tan solemnes absoltas.

Quan ja sigui immortal el meu nom,
podrás dir, deleytante en mon obra:
—De sa gloria, me 'n toca una part;
d'aquell gran amor seu, gens ni molla.

ALTER EGO.

HUELGA DE COTXES

¡Quina consternació 'l dilluns, quan las classes
directoras, que son las que acostuman anar á ca-

Los que no poden prescindir del cotxe, han hagut
d'apelar á aquest medi.

O á aquest altre.

ball, van enterarse de que 'ls cotxeros s' havían declarat en *huelga*!

—¡Si que l' hem feta bonal—deyan posantse las mans al cap y clavant la mirada al cel:—¿Y ara? ¿quí 'ns arrastrará?

A casa la Ciutat, sobre tot, la efervescencia era espantosa. Aquell día, ab motiu de no sé quin sant, hi havia recepció al palau de la capitania, y 'ls ilustres regidors tenían ja mitj coll avall la passejada en carretel-la que la ceremonia havia de proporcionarlos.

—¿Cóm ens ho arreglém per anarhi, no haventhi cotxes?—exclamava en Plaza, que en semblants semblants may falta á la llista.

—Si entre nosaltres hi hagués mes companyerisme—deya en Rosich ab molta formalitat—el conflicte seria de fácil arreglo.

—¿Cóm?—preguntavan á un mateix temps sis ó set concejals, que en tractantse d' *arreglos* aviat paran l' orella.

—¿No hi ha cotxes? No importa: demostrém als cotxeros que no 'ls necessitém per res. Femnos á palletas entre nosaltres qui anirá á caball y qui anirá á peu, y 'ls regidors que la treguin mes llarga muntarán á caball dels que la tinguin mes curta.—

Lo pensament, potser per massa enraonat, fou retxassat per majoria. En Samaranch deya que no volía exposarse á haver de dur á coll-y-bé á n' en Rosich; l' Escuder ofería un conveni á n' en Martínez Gras per portarse mútuament una estoneta cada hui; en Plaza temía veures condemnat á haver de fer de caball á un edil del pes de 'n Fontrodona....

—Escoltin—va dirlos de repent en Gallart:—¿qué no 'ls podria servir el cotxe de la meva tintoreria?—

Los regidors se quedaren un rato reflexionant. No; l' idea no era del tot desafortunada, pero posats en aquest terreny, ¿quina necessitat hi havia de acudir á vehículs particulars? ¿Per ventura l' Ajuntament no 'n té de totes classes y en relativa abundancia?

Cada concejal va recordarse de un: las bótas del riego, las máquinas escombradoras, las bombas de vapor, las locomóviles d' apisonar la grava, los carros de la carn, la tartana dels consums...

—Y en cas desesperat—deya ab molta gracia en Samaranch—segons per qui fins pot servir el carretó dels gossos.

Pero en resumidas cuántas, no van atrevirse. Endevinaren, ab la penetració que 'ls caracterisa, la xiulada que s' emportarían si sortían al carrer en semblants carruatjes, y van optar per arremangarse 'ls pantalons y anársen al besa-mans á *pata*, com els barcelonins rasos.

Mentres tant, en el seno de las familias acomodadas el pánich anava extenentse com una taca d' oli.

Per molts, que 'ls forners ó 'ls carnicers s' haguessen declarat en *huelga* no hauría significat res; pero ¡declarars'hi 'ls cotxeros! ¿Ahónt aniríam á parar?

—Mira—deya una senyora al seu marit:—si veus á n' en Wagner, ja li pots donar expressions.

—¿Per qué? ¿qué vols dir?

—Que jo, al estreno de *La Walkyria*, sense cotxe no hi vaig.

—¿Cóm pensas ferho, donchs?

—No ho sé: tú t' arreglarás.

—¿Jo?... A no ser que demaném un bayart al ebanista de baix, y la cambrera y la cuynera t' portin al Liceo á pes de brassos... —

Lo que consolava una mica á alguns era la creencia de que la *huelga* dels cotxes no podia allargarse gayre.

—Posar els carruatjes á recó, es molt fácil—deyan mirantse la cosa pel cantó que crema:—pero ¿y

'ls caballs? ¿Qué 'ls manté tot lo temps que no guanyan res?

—Es veritat—responían altres, vensuts per la forsa de l' argumentació:—si la *huelga* dura, ó 'ls caballs se menjarán als cotxeros.... ó 'ls cotxeros s' haurán de menjar los caballs.—

No obstant, no tothom s' ho prenía de la mateixa manera.

Si hi havia qui s' desesperava al pensar ab la *huelga* y considerava l' fet com una verdadera catástrofe social, no faltava qui s' fregava las mans de gust per la retirada dels cotxes.

Verbi-gracia, un jove que s' ha compromés á casarse y que sempre inventa pretextos per retrassar la ceremonia.

—¡Magnífich!—exclamava l' dilluns al llegir los diaris:—diré als sogres que per ara ho hem de suspendre aixó del casori, porque, naturalment, no haventhi carruatjes ¿cóm va á l' iglesia una persona que s' estima una mica?

—Bé—li replicava un amic que l' sentía explicar:—has de pensar que aquesta *huelga* durará poch... y...

EL SANT DE LA SENMANA

Sant Pau, patró dels tortells y dels ciutadans barbuts.

—¡Y qué! Un día de vida es vida. Además, las cosas pueden embolicarse, y com que aixó de las *huelgas* es lo mateix que las cireras ¿quí 't diu que después dels cotxeros no 's declararán en *huelga* 'ls capellans?—

Un derrotxador tranquil que s' ha proposat divertir-se mentres tingui un céntim, ho deya també als seus amichs:

—Ara sí que si us voléu burlar de mí hauréu de cambiar l' estribillo.

—¿Quín?

—Que per mes que gastí, sé de segur que no puch andar al Hospici en cotxe.—

Pero 'l que, pobret, ho celebrava ab mes entusiasme, era un avaro que dilluns estava á punt de morir-se.

—Fills meus—murmurava exhalant l' últim suspir y dirigintse á la familia que 'l rodejava:—no podeu imaginarvos lo content que moro. Sembla talment que aquest sigui un día fet exprés per mí.

—¿Exprés?

—Sí: temía la mort pels gastos que havia de portar l' enterro, pero avuy moro tranquil porque veig que sense fer cap mal paper podéu estalviarvos els cotxes.

A. MARCH.

BOHEMIA

Que soch el mateix avuy alguns se creuran encare y á mí 'm sembla que á n' el [mon] vinch per primera vegada. si cóm la larva, felis el mea somni d' or passava, depressa vaig despertar que á n' el somni m' enganya- [van], y m' he transformat talment que potser n' hauré fet massa.

Ara mon cor no glateix per coneixe el cor dels altres, ¡microcòsmos misterios sempre, sempre impenetrable! L' Art no troba 'l sentiment y renyeix ab la méva ánima; ja no sofreix mon cervell alucinaciónes insanas. El prisma de la passió,

á través del qual mirava l' he trencat, ben convensut de que no 'm feya cap falta. Ara visch sense ideal y visch la vida prosaica; veig las cosas tal com son: virtud qu' es virtud encare, el vici sense disfrás, veig amistats graduadas, cors y cálculs fent brasset á tota hora veig que passan y al amor, burlonament, se li riuhén á la cara....

Ara jo, si vull gosar bech en la copa borratxa y á poch el goig enervant al meu cervell enjogassa y goso extranyas fruicións

y sensaciónes ignoradas. No tinch la febre d' avans ni tampoch la terrible ansia.... mes no sé si tindré aprop el fástich que tant m' espanta, ¡pobre de mí! si algún jorn la vida que visch me cansa!

ESCOLAR.

LLIBRES

LA BOJERIA, *Novela de costums del nostre temps*, de NARCÍS OLLER.

L' autor de *La Papallona*, *Vilaniu*, *L' Escanya-pobres*

y *Febre d' or* acaba de aumentar la interessant colecció de sas produccións ab un nou llibre, digne parió dels que porta publicats fins ara. Narcís Oller es el novelista catalá per escelencia. De la societat catalana del nostre temps ne treu los assumptos y 'ls personatjes: el sentiment catalá genuí dona vida y caràcter castís á sas creacións, totas las quals se distingeixen per la fermesa del dibuix y per la forsa de sas notas de color. Aixís sos llibres serán sempre tan atractius per tots los fills de Catalunya, com interessants pels forasters, que desitjin coneixer las intimitats de la vida catalana, en molts de sos variats aspectes.

La Bojeria, á la vegada que l' obra de un artista es lo treball de un pensador. *Novela* sino de tassis, de tendencia, 'ns ofereix, descritas al viu, las evolucións sucesivas de un desequilibri mental, que gradualment vá accentuantse. La societat, en contraposició á las opinións de un metje jove, partidari de las modernas teorías psiquiátricas, no para esment en las primeras manifestaciónes de la malaltia: sois quan aquesta 's manifesta ab tot lo desenfré de la furia, es quan se 'n adona, y no ja pera dedicar al infelis que la sofreix, aquella compassió y aquells cuidados de que tot malalt es digne en rahó del séu estat, sino per acabar-lo d' enfonzar en los horrors de la terrible y devoradora enfermetat.

Lo cas que 'ns ofereix el novelista en la persona de Daniel Serrallonga resulta interessantíssim. Lo fanátich poli-

lítich, l' idólatra de 'n Prim, l' aspirant á venjar la mort del séu idólatra; l' hereu llegitim de una familia de desequilibrats que viu en contraposició perpétua ab sas germanas, no menos bojas qu' ell, que 's casa per punt, que sosté lluytas y competencias las més violentas y apasionadas; que juga á la Bolsa y que, después de sufrir el deliri de las persecucións, se veu befat per la quitxalla del carrer y acaba morint en un manicomi, es una figura de un relleu extraordinari, una creació de la moderna literatura catalana.

En los tipos que 'l rodejan hi palpita idéntich esclat de vida y la mateixa forsa y vigor d' expressió. Son tan exactes aquells personatjes que tots creyém haverlos conegut, sino de tracte, de vista. Las germanas desfregadas, la pobre dona del boig, 'l sogre y 'l cunyat de 'n Daniel, fins el metje vell que 'l visita y 'l metje jove una mica pedant que vá seguint fredament y sense sorpresa 'l procés de una enfermetat, per ell anunciada previament, totas aquestas fi-

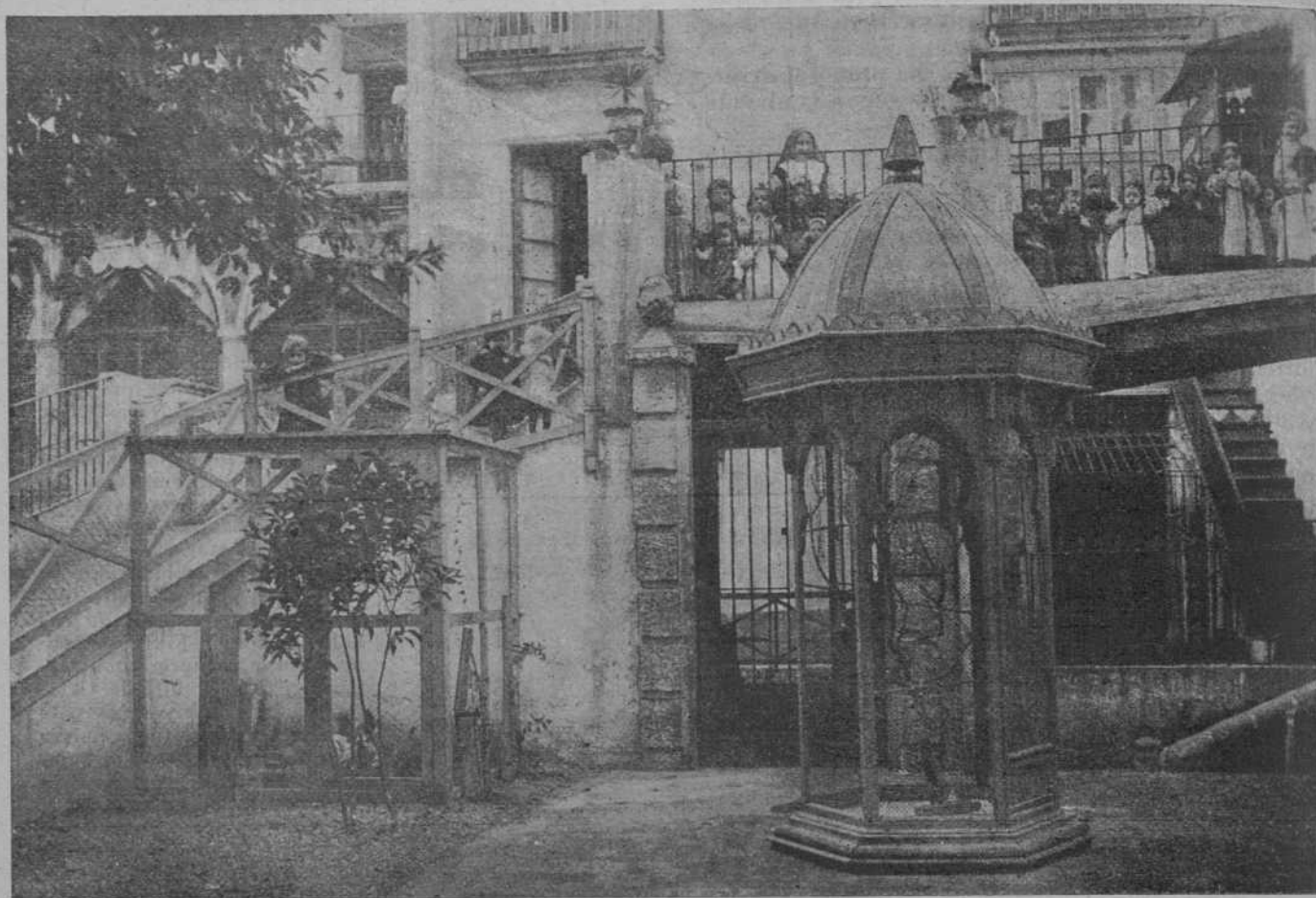
NOSTRES NOVELISTAS

NARCÍS OLLER

Autor de "LA BOJERIA."

CASA DE LACTANCIA Y CUNA

Un recó del jardí.

(Inst. RUS, colaborador artístich de LA ESQUELLA.)
L' hora de dinar.

guras se destacan degudament, sense deixar de ocupar en lo quadro 'l terme que 'ls es degut, ab lo qual se revela que las facultats creadoras del autor no tan sols son sólidas, sino també armónicas y admirablement equilibradas.

Aquesta es tal volta la ventatge de la escola naturalista, que 's nudreix exclussivament del' observació interna y externa de la vida, sobre certas escolas decadents, que alguns autors pugnan avuy per posar de moda. El nostre Oller se manté en lo terreno ferm de l' observació certera: sab veure, sab anotar, sab sobre tot traduhir sas impresions fixantlas sobre 'l paper encare palpitants. Lo lector paladeja un tan exquisit treball y s' identifica desseguida ab l' assumpto y ab los personatjes. De aquí 'l gran interés que desperta la novela.

Y 'l desperta no sols per l' assumpto seriós que l' informa, sino per la manera ab que va desarrollantse y per l' art que son autor desplega, ja presentant una successió de quadros y episodis que deixan fonda impressió per lo ben compostos, ja endolcent la cruesa del assumpto per medi de diálechs,

en los quals figura intervenirhi l' autor mateix contantse ab garbosa amenitat lo que si 's describia directament y en una forma impersonal, resultaria tal volta massa negra.

En aquest concepte, *La Bojeria* es sens dupte l' obra mes treballada del autor. Es també una de las mes vigorosas y de sustancia mes concentrada. Res hi sobra, ni res li falta. Té además l' encant de una forma literaria irreprotxable. La llengua catalana enérgica y gráfica, manejada per nostre novelista, es un instrument de bellesa molt rich en matissos y de una expressió molt ferma.

Escribint llibres com *La Bojeria* es com s' honra una literatura y es també com se justifica la poderosa rahó de la seva existencia.

RATA SABIA.

!!VOLS CALLAR!!

Que sí, dona que sí! no haig d'estimarte!
deixa dir á la gent que 't mortifica;
que t'han dit que no 't vull perque no ets rica
y coixejas d'un peu? han volgut darte,
una sorpresa.

Defectes si que 'n tens, no vull quitart'ho,
mes no 't creguis á aquests que t'entabanen:
perque miras un xich contra 'ls que manan
te creus que 't plantaré? si has de'pensarho....
déixat'ho corre.

Vés que 'm fa á mí si has tingut verola,
y de resultas has quedat grabada,
si de lluny no se 't veu; y á mí m'agrada,
perque aixís te podré deixá anar sola,
sens por.... d'etcètera.

La gent ab lo *garrar* son com las guatllas:
perque una irritació tens á la esquena.
te pensas que 'm sab greu? No 't dongui pena;
puig val molt més ser carregat d'espalllas....
que d'altra cosa.

Quina culpa hi tens tú, de serne xata,
si ho ets tan sols del nas? Donchs vull probarte
que tots aquests que van per despreciarte,
me 'ls hi passat fa temps per la sabala....
que no hi tinch sola.

Puig estich decidit; un cop ja llestas
las amonestacions; la vicaria,
ens arregla 'ls papers y 'l primer dia
que hi hagi á una *senmana* dugas festas....
per tot te deixo.

Ja sabs, donchs, lo méu plan; dígalí ara,
á tota aquesta gent que tafaneja
y que parla tan sols perque té enveja,
que 't portaré al altar de Santa Clara....
perque t'hi quedís.

Q. MALLEU.

LICEO

Fins la senmana próxima no 'm será possible ferlos dos
quartos de *La Walkyria*. Prou l'ha feta esperar l'empre-
sa, per que no poguéim nosaltres pendre'ns el temps neces-
sari pera parlarne ab la deguda extensió y ab verdader
coneixament de causa.

PREPARATIUS

A falta de novedats realizadas ne tenim algunas en pers-
pectiva. Com per exemple: 'l drama de 'n Guimerá *La*
Farsa, qual estreno s'anuncia pera la próxima senmana.
Sembla qu'en ell se presentan las miserias y maldats de
la politica menuda manejada pel caciquisme. Bonich tema
y sobre tot, de gran actualitat.

Al *Granvia* ja han comensat á anunciar l'estreno de la
sarsuela del Echegaray y en Caballero: *Gigantes y Cabezudos*,
qu' es un dels últims éxits de Madrid. D'allá 'ns vindrá
directament ¡vegin si es estrany! sense detenirse á Za-
ragosa, y aixó que aquesta es la ciutat dels *Cabezudos* y
dels *Gegants*.

UNICH ESTRENO

Recan aquest en un melodrama dels autors francesos
Montepin y Dornay, traduhit al castellá per l'Ensenyat
ab lo titol de *La mendiga de San Sulpicio*.

L'ha posat á *Novedats* la companyia de 'n Cepillo; pero
á *palo sech*, es á dir sense decoracions novas, ni altras re-
quincallas.

Es una obra com la major part de las del género: una
mare que pert á dos fillas, uns pillets que se 'n prevalen
per realisar sos malvats designis, y al final, quan als autors
els sembla que ja han fet patir prou als espectadors de bo-
na fé se descubreixen tots els plans, y triunfa l'igno-
cencia.

La traducció está feta ab esmero y en l'execució s'hi
distingeixen la majoria dels actors.

Per ahir dijous estava anunciada la primera represen-
tació de un melodrama d'Eusebi Blasco, titulat: *La cruz*
del túnel, que no fá pas molt temps sigué estrenat en un
teatro de Madrid.

TEATRE INTIM

Tant mateix l'obra de Goethe *Ifigenia á Taurida* no vá
distreure tant com era d'esperar á l'escullida concurren-
cia que asistí á la funció del dilluns.

Y es que 'l vers—y sobre tot el vers de un mestre com
Goethe,—necessita per part dels actors un estudi especial,
que fuji tant de lo declamatori, com de lo extremadament
llis y plá.

Hi ha que agrahir, no obstant, la bona voluntat dels in-
térpretes que foren els mateixos que alguns mesos enrera
varen posar l'obra al *Laberinto*.

L'escena ofería un bonich aspecte, armonisantse el teló
pintat ab una combinació molt ben entesa de plantas na-
turals.

CONCERT DEL ORFEÓ

Sigué tot ell un gran triunfo per en Millet y 'ls seus dei-
xebles.

Entre las obras novas que 's cantaren es digne de men-
ció L' *Aucellada* de 'n Janequin, madrigal originalíssim y
de una frescura encisadora.

Las obras de 'n Clavé *Las flors de Maig* y *Los Xiquets de*
Valls, que l'Orfeó cantava per primera volta davant del
públic de Barcelona, tingueren una execució esmeradíssim-
a rica, de matissos y ferma d'expressió.

Estém segurs que si en Clavé las hagués pogudas sentir,
hauría pagat ab una estreta abraçada l'intel·ligencia y l'*amore*
de 'n Millet, que de tal manera sab brillantar las
obras castissas del immortal músich poeta catalá.

N. N. N.

ÍNTIMA

Quan de la Seo vas baixar
per servir á Barcelona,
si franch te tinch que parlar,
no se 't podia mirar,
feyas molt fástich, Tresona.

Mal forjada y mal vestida
ab faldillas de indiana,
apedassada y surgida
y un cipó de ta germana
que 'l va estrenar sent tú á dida,
no feyas, no, la patxoca
que ara fas; per no res reyas
com qui te cordura poca
y obrias un pam de boca
per cada cosa que veyas.

Avuy ja de res t'admiras,
seguint l'últim figuri
sols per la moda suspiras
y l'atmosfera respiras
d'un luxó que fa patí.

Los trajes mes elegants
lluheixes per tot arreu
y aumentan los teus encants
un sens nombre de diamants
escampats per damunt teu.

Tens un pis com un palau,
cotxe, palco y torre y tot,
compras tot alló que 't plau
y tens, ja que dirse 's pot
mes coneguts que 'n Xarau.

Y á n' á qui deus tot aixó,
si no á mí? digas, Tresona;
A n' á mí que ab discreció
en una y altra llissó
t'hi fet tota una persona.

A n' á mí que t'hi portat
per tréuret tota la llana
al Clot, á la *Font del Gat*,
á n' al *Torrent del Pecat*
y á la fonda de Santa Ana.

INSTITUCIONS FILANTRÓPICAS.

Grup de assilats.

La cascada del jardí.

CASA DE LACTANCIA Y CUNA

En el momento de la lactancia y de la cuna.

Los que se 'ls hà de posar lo menjar à la boca.

Jugant al terrat.

Inst. RUS, colaborador artistic de LA ESQUELLA.

A n' á mí que á Ramalleras
t' hi fet de moda ballant
entre raspas y cuyneras:
xotis, valsos y habaneras
ab certs visos de can-can.

A n' á mí, que molt després,
poch amich del interés
anant pel camí del Clot
t' ho vareig ensenyar tot
perque no ignoressis rés.

Y avuy me tombas la cara
cada vegada que 'm veus:
per Deu, Tresona, repara
que 'm deus més que no á ta mare
pues tot lo que tens me deus.

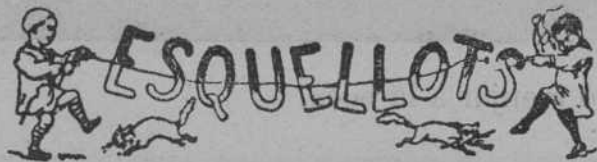
No puch entendre á que vé
que 'm siguis esquerpa y muda
quan me trobas pel carré:
per vergonya no pot sé
que fa temps que l' has perduda.

Per por d' un trompis, tampoch,
que encar que donant mals passos
te vaig trobá en més d' un lloch
sent un bon xicot com soch
may t' havia inflat els nassos.

Per por que 't vinga á mangá
algún ral com estilava
aixó may t' ho pots pensá,
allavoras m' ho guanyava
ensenyante de... ballá.

Mes ja entench, ja estich segú
perque 'm fas semblants posats:
perque no digui á ningú
qu' ets una assessina-plats
que ha fet un senyó del hú.

A. CORTINA RIVERA.

El ministre de Hisenda s' ha empenyat en que 'ls barceloníns que podían gastar cotxe propi ó de lloguer vajan á peu. Per lograrho no ha tingut que fer altra cosa que augmentar la quota contributiva dels carruatjes, y ho ha fet sense vacilar y de una manera molt moderada.

L' augment es no mes que de onze vegadas sobre la que venían pagant. Es á dir, cada deu duros de contribució s' han tornat cent deu.

Fins los mateixos caballs—y aixó que son irracionals—han dit al enterarse'n:—Lo qu' es aquest pes si, que no 'l podém pas arrossegar.

Y al estable s' han quedat, mastegant la palla y las garrofas sense treballar, es á dir—com deya un cotxero:—fent vida de ministre.

**

En altrás poblacions, com per exemple, Valencia y Madrit, el conflicte va evitarse, entrant la Direcció de Contribucions en un arreglo ab els contribuyents.

¿Cóm se compren, donchs, que lo que s' ha fet en altrás parts, no 's fassa á Barcelona?

¿Será per que aquí 'l govern ens estima més qu' en lloch?

Figúrinse si ha de ser gran el carinyo que 'ns professa, que sabent que aixís com aixís hem de anar al Hospici, no vol que hi aném en cotxe.

La Junta de la Casa de Maternitat y Expósitos está passant els majors apuros, per no cobrar de la Diputació provincial las cantitats que acredita.

Y no cobrant la Junta, no cobran las didas encarregadas de la lactancia dels infelissos bordets, mo-

tiu que basta perque algunas hajan deixat de lactarlos.

Per altra part l' empresa del gas ha tancat las es-pitas de la Casa de Maternitat, cansada de reclamar en vá las cantitats que se li deuben. Y aixís—á lo menos durant la nit—s' exten la fosca sobre un ver-dader quadro de miseria.

**

La Diputació provincial s' exposa á perdre la fama que havia tingut un temps d' escrupulosa, pre-visorora y seria en l' administració dels interessos que té confiats.

¿Qué significa que sense reparar en gastos haja manat construhir per alberch dels expósitos un gran-dió edificio, ab honors de palau, si las galindainas arquitectónicas no destilan llet per l' alimentació de aquellas infelissas criaturas?

En cambi, si 'ls bordets dejunan, els diputats de la comissió permanent s' están mamant las dietas que tenen senyaladas per la ley; pero que no hau-rian de cobrar mentres no quedessen plenament sa-tisfetos unas atencions tan sagradas.

O sino no faltará qui pregunti:—Ahont son els borts de la provincia: al edifici de las Corts de Sa-rríá ó al edifici de la Plassa de Sant Jaume?

Segons diu un periódich está recorrent los esta- bliments de algunas poblacions del partit de Tarras- sa, un manco que titulantse inspector de la compa- nyía arrendataria de contribucions, sense serho, ni molt menos, explota á n' els que pot.

Me sembla que sent manco com assecuran, ningú podrá dir que prengui res.

Tot lo més que farà, será dir als contribuyents que acceptin las sevas proposicions:—Vostés mateixos, fiquinm'ho á la butxaca.

¡Ay pobres manresans, ja la pagarán ben cara la grossa de Nadal que va anar á fells'hi una visita!

Dich aixó, perque desde llavoras l' afició á com- prar bitllets ha cundit de tal manera en aquella ciu- tat, que tothom, figurantse que ha de ferse rich en un moment va á deixar els quartos á las adminis- tracions de loterías.

¡Ah, ilusos, més que ilusos que no calculeu que 'l deu de la sort sols per un capritxo va anarse á fer afeytar á la barbería del Sr. Casassayas, pero que molt bé pot haver determinat, pera lo successiu, deixarse creixer la barba! Ell se quedarà molt pelut y vosaltres mes pelats que una closca d' ou.

¿Sabéu com la treuréu ara la rifa? Provehintvos de una guardiola y ficanthi 'ls quartets que 'us gas- téu comprant bitllets.

Modelo del istil literari de *El Diluvi*:

«...se apoderaba del dinero de un cajón del mos- trador, de una tienda, de la calle del Torrente de la Olla.»

¡Qué aprengui *aquell que no bada!*

Cassat al vol en la Exposició de cartells del Xam- pany Codorniu:

—El de 'n Casas está molt bé de dibuix y de co- lor, y además perque resulta ser un geroglífich ilus- trat.

—¿Un geroglífich?

—Sí, y aquí va la solució: «Tres senyors han per- dut el cap darrera de las donas y 'l Xampany.»

L' últim ball de máscaras del Liceo, va terminar la matinada del diumenje ab una saragata digna de una plassa de toros.

CASA DE LACTANCIA Y CUNA

Bressols, polleras y bassetas.

S' havían empenyat els balladors en que 's repetís una americana, y 'ls músichs, que per lo vist, devían desitjar anarse'n á fer nonas, van empenyar-se en tocar lo galop final.

Es inútil dir que ningú va ballarlo, tan estrepitós siguié l' alborot que 's va promoure.

Y deya un sarauhista:—Aquests músichs mereixen anar á presidi. Tot justament ara qu' hem perdut las Américas se 'ns ha de privar del *recreyo* de las americanas?

Passan ja de 70 las composicions humorísticas que fins ara s' han rebut en lo certámen dels *IV Gats*.

Segons noticias tots els premis oferts están dignament concorreguts.

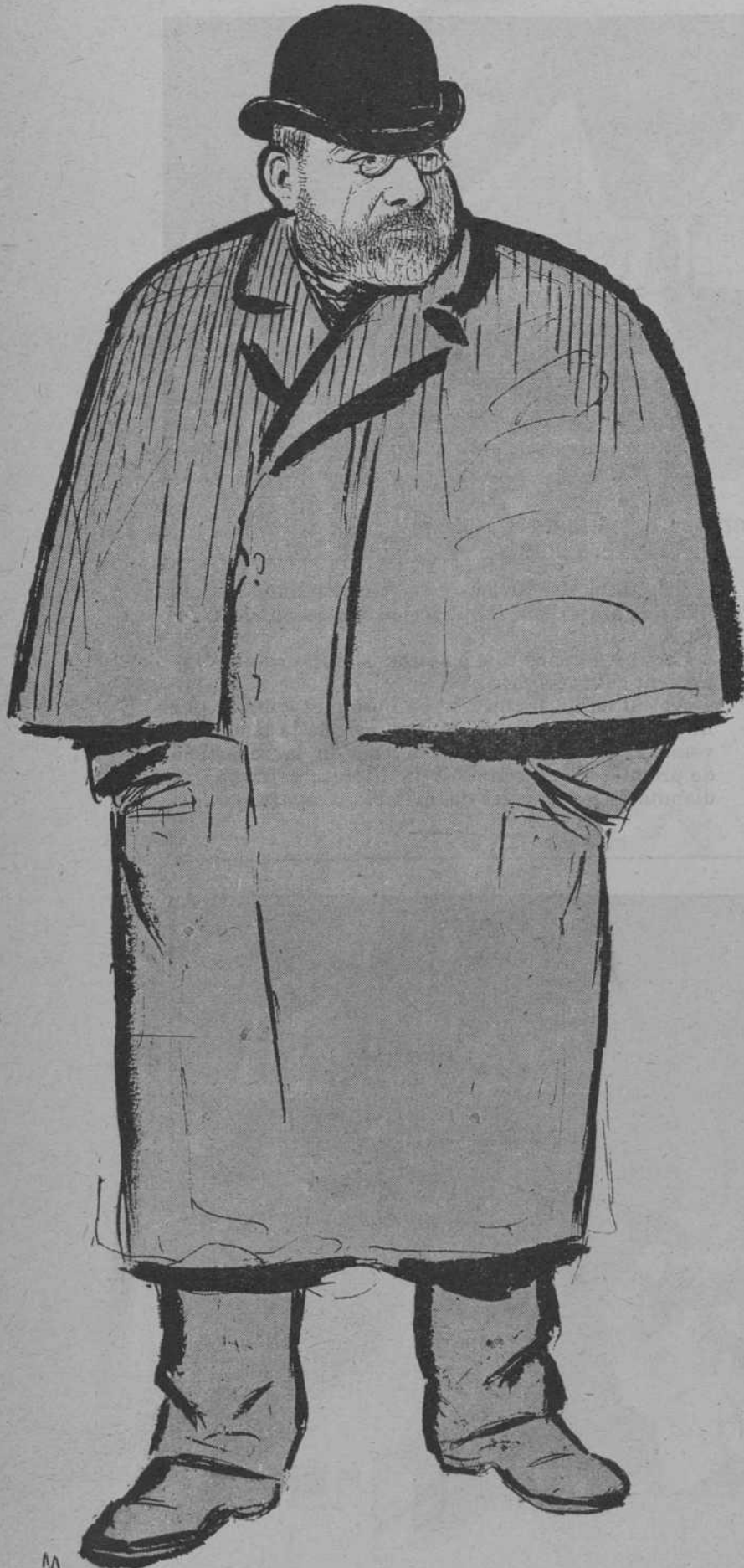
Ab tal motiu tenim á n' en Pere mes content que un gat ab una rodanxa de llus, porque ja s' ho veu venir: el día que se celebri la festa de la repartició de premis, els aficionats á la literatura gatuna 's disputarán las targetas de invitació, á *esgarrapadas*.

Inst. RUS, colaborador artístich de LA ESQUELLA.

Didas y mares de criaturas, á l' hora en que van á donarlos mamar.

MORTS ILUSTRES

M. Fois
96

JOSEPH FELIU Y CODINA

Apunte del natural del autor de *La Dolores*, fet la derrera vegada que vingué á Barcelona.

A pesar de la fusió de la Companyia de Barcelona á Tarragona y Fransa ab la de Madrid, Zaragoza y Alicante, s'ha acordat que quedin separadas la *red* catalana, de la *red* no catalana.

Vels'hi aquí una mostra de regionalisme ferroviari.

**

Y á propòsit.

La paraula *red* aplicada al conjunt de algunas líneas férreas ¿creurían que sempre m'ha fet un efecte molt especial?

O sino vamos á veure: ¿Perqué serveixen las *reds* ordinarias, sino per pescar? ¿Y perqué han servit las mes de las vegadas las *reds* de ferrocarrils, mes que per pescar incautes en los mars alborotats del agiotatge bursátil?

A Madrid ho entenen.

L'altre dia va efectuar-se á la Plassa de Toros una baralla entre un banyut y una parella de leonas. De gent no'n vulguin mes, y de interès per l'un ó l'altre dos contrincants, tampoch.

Perque allà son aixís... allà y casi per tot Espanya exerceix mes atracció un combat de bestias, que la situació á que ha vingut á parar la nació y la necessitat de posarhi un bon remey. ¿Qui's cuyda de la cosa pública haventhi un toro que's baralla ab dos leonas?

Y total, no va succehir res de particular. Las leonas van fer-se enrera, com dihent:—No hi volém tractes ab animals que gastan banyas per tot dia. La nostra dignitat de reynas del desert no'ns permet alternarhi.

No obstant el toro las hi va fer tastar la punta de las astas, demostrant la seva falta de consideracions al *bello sexo*.

Els vehins del carrer del Hospital están resolta á impedir que'l tranvía de Sans estableixi allí la tracció eléctrica per medi de cable aéreo.

¡Y aixó que aquells vehins tenen una ventatja que no disfrutan els de las demás vías de Barcelona! Tenen l'Hospital al mateix carrer.

L'Hospital pera socorre als que prenguin mal.

Buencamino es un tágalo que ha sigut nombrat ministre de la República filipina.

Deu ser un punt filipí en tota regla, si es certa l'anécdota que d'ell conta un periódich.

Celebrada la pau de Biacnabató y entregada al Aguinaldo una forta cantitat, en lo moment en que aquest se disposava á embarcarse cap á Hong-Kong el tal Buencamino va presentarse á un general molt conegut, demanantli ab gran interès que'l deixés embarcar ab el seu company de glórias y fatigas.

—Tinch un plan—va dir ab molt misteri.

—¿Quín plan es aquest, á veure?—li respongueren.

—Molt senzill: durant la travessia jugaré ab l'Aguinaldo y li pelaré tots els quartos. Aquests tindrá de menos quan vulgui tornar á sublevar-se contra Espanya.

A París está cridant l'atenció un fet original.

Se tracta de un metje operador que al practicar temps enrera una laparatomía á una malalta, li va deixar inadvertidament dintre del ventre una sonda de 23 centímetros.

Després de llarchs sufriments, va férseli una segona operació, y's descobrí la sonda.

La qüestió ha sigut sotmesa al fallo dels tribunals de justicia. Per mes que'l metje culpable del descuit podrá dir, y estich segur que dirá:

—Tinguin en compte, Srs. del tribunal, que vaig sér molt considerat. Tant es aixís que vaig limitar-me á percibir el preu convingut de l'operació, sen-

se contarli un céntim per la sonda que vaig deixar-li á dintre.

Llegeixin y comparin:

100 kilos de blat, á Chicago costan Ptas. 12.50, á New-York, 14.68; á Bruselas, 17; á Budapest (Hungria), 19.18; á Viena, 19.25; á Berna (Suissa), 19.50; á Berlín, 20.25; á París, 21.75; á Amsterdam (Hollandia), 23; á Alger, 23; á Bolonia (Italia), 25, y á Barcelona ¡¡35!!

Per cada llonguet que menjém nosaltres, y al mateix preu, els yankees se 'n poden cruspír prop de tres... y á París, y qui diu á París diu á qualsevol punt de l'altra banda del Pirineu, més de un y mitj.

Aixís se pot ben dir que mentres tots els pobles s'alimentan ab pa, Espanya viu sols de ilusions.

La moda nova exigeix qu' en lloch de apoyarse la dona en lo bras del home, al sortir á passeig, siga l'home 'l que s'apoyi en lo de la dona.

Molt *fi de sigle*, veritat?

Perque avuy més que may s'ha de dir ab l'autor de la popular sarsuela:—*El hombre es débil.*

Y femella.

Un que trabuca las paraulas, especialment las técnicas, deya:

—Vaja, que avuy per avuy, per molt fret que fassi, dona gust viatjar en ferro-carril. Tant bon punt muntas al wagó ja 't posan un *escalofrío* sota 'ls peus, y després, quan se fa fosch, te 'n vas á dormir al *Skating-Ring*.

—Tú ets un estafa, Russafa
y acabarás malament....
—Ja sabs lo que has dit Climent?
—Vaya!... Hi dit qu' ets un estafa.

Lo que m' acabas de di,
Balbina, no 'm satisfá.
—Qué t' hi dit?
—M' has dit ben clá
que m' estimas perque sí.
—Y aixó t' extranya, Melció,
quan t' ho he dit y tal com es?
¿que volias que 't digués:
que t' estimo perque no?

J. PONT Y ESPASA.

De disgustos ab la dona
morí lo sereno Mena.
Donchs bé podém dir:—Ay pobre
víctima de la serena

S. MICHEL.

Un casat deya:—No sé
perque fan guerra tan ruda
á las sogras... ¿A qué vé?
La meva may m' ha dit ré.
Y es molt cert perque era muda.

T. DE TREMP.

—Hola, ¿ahont va Sr. Jaumet
tan abrigadet per 'qui?
¿Que per ventura té fret?
—No senyor.... ell me te á mí.

M. MATABROCA.

QUENTOS

Un individu porta per primera vegada al seu fill á estudi, y 'l mestre després d' examinarlo, diu:

—Aquest noy es tartamut.

—Si, senyor—respón el pare—té aquest defecte; pero no se li coneix sino quan parla.

Exámen de Medicina:

—Digui 'l nom dels ossos del cráneo.

L' alumno, després de un rato de silenci:

—Será efecte de la emoció, pero 'l cas es que no puch citar-ne ni un. ¡Y pensar que 'ls tinch tots al cap!

SOLUCIONS

Á LO INSERTAT EN L' ULTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—*Pa-la.*
- 2.ª TRENCA-CLOSCAS.—*La redoma encantada.*
- 3.ª ROMBO.

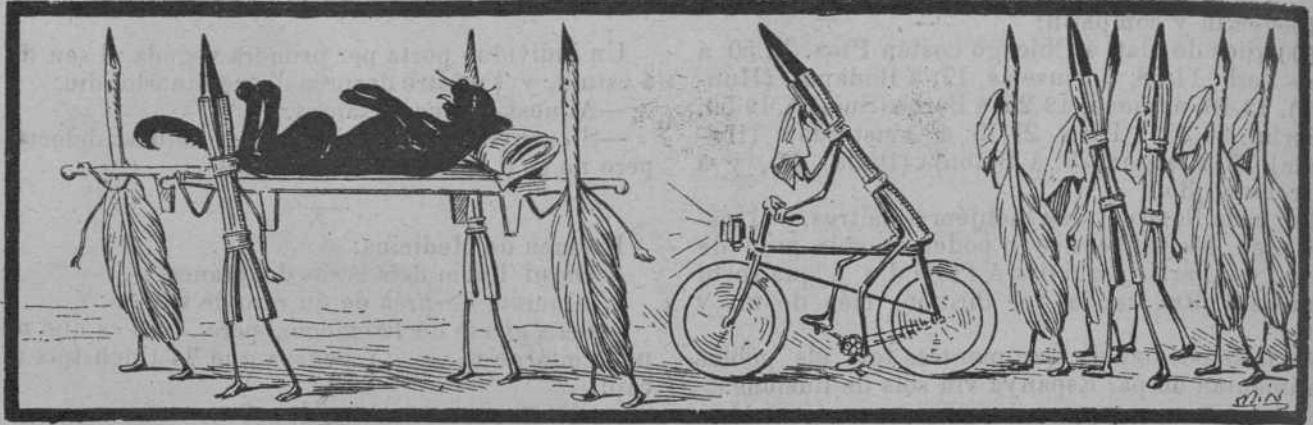
C
S A C
S E R R A
C A R M E L A
C R E M A
A L A
A
- 4.ª BALDUFÀ NUMÉRICA.—*Eulogia.*
- 5.ª GEROGLIFICH.—*Qui pesa, gasta balansas.*

LO GUARDIÀ DE LA CLOACA DE GRACIA

—Continuém, vingan catástrofes
que jo no diré que nó:
mentres hi haji qui ho toleri,
endavant la professó.

LA MORT DEL «GAT NEGRE»

Dins del seu mes ha finat,
¡Déu l' hagi ben perdonat!

TRENCA-CAPS

XARADAS

I

Buscava jo la manera
de passá un rato distret,
sens ficarme á cap teatro
ni tampoch sis cap café....
quan de sopte 'm ve una idea
que no vaig poguer de més
que exclamar pèls meus adintres:

A «Verterla are mateix.
Agafo l' hongo y la «galga»,
y sens perdre ni un moment
cap al carré 'm dirigeixo,
quart tres prima-quarta-tres:
ab dos gambadas m' interno
dintre 'l pis de ma.... muller,
y li dich:—Sis-tres salau
qu' anirém á dá un passeig.

Com ja l' hora era avansada
sols se 'm va possá 'l barret,
y un cop llesta, desseguida,
els dos 'vem sorti al carré.
Parlant «sobre» las reformas,
«sobre» 'n Day y Mac-Kinley,
y «sobre» altres mil assumptos,
que tenim sobre 'l tapet,
com son: la puja del gas
ó be si «caurá» 'l govern....

Ab lo «rumbo» que portavam
ens vam trobá al Poble Sec,
al sé aquí tres-sis-quart-tersa
'm digué:—¿Pro qué hem de fer?
¿qué 't creus que vull 'ná fé 'l burro
voltant per 'questos carrés?
Per ferme un-dos, gran trapella
no mes quart casa m' has tret?
si no tens ganas de rebre,
no 'm fassis caminar més:
internemnos desseguida
al «Circul de 'ls Cacahuets»
y «prenem» algo, mal sigui
un serviment de café.

Senti aixó; perdre 'l oremus,
tornarme blanch, groch y vert,
y agenollarme á sas plantas....
obra siguié d' un moment.

Seré gallina, cobart
y si volen hasta esquerp....
pro jo no portava un céntim
ni per fé cantá un ceguet.

Sort que hi havia allí una tot
que 'l amo es molt amich meu

y vaig 'ná á ferli un empréstit,
de una pila de dinés,
qu' vam aná á reventarlos
per aplacá á ma.... muller
al «Hotel de Buena-vista»
per 'lli sobre á ca'n Pepet.

FIDEL DELFI.

II

Avuy hu-dos lo total
no m' agrada gens ni mica
jo hu-dos-tres, qu' es, Pasqual
perque 's fa poca política.

TAP DE SURO VILAFRANQUÍ.

ANAGRAMA

Escolti, Sr. Ribot:
¿coneix vosté á la Total?
Pues vá morir-se de tot
son marit á La Bisbal.

UN SANAPISVA.

TRENCA-CLOSCAS

A. PETRA DELMAU RIADASAR

TONA

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas lo
títul de una població catalana.

J. LI-HUNG-CHANG.

TERS GEOGRAFICH

• • •
• • •
• • •

Primera ratlla vertical y horisontal: ciutat castellana.—
Segona: ciutat catalana.—Tercera: ciutat estrangera.

J. MOLAS F.

GEROGLIFICH

X
V O L
K K K K K

I
A M E R
I
K K K

J. ROMANOS.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—Barcelona.

ANTONI LÓPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

Acaba de salir

Tomo 63

DE LA
COLECCIÓN DIAMANTE
(EDICIÓN LÓPEZ)

CUENTOS
DE
VARIAS
ÉPOCAS

DEL NOTABLE ESCRITOR

ÁNGEL R. CHAVES

Un bonito volumen de unas 200 páginas, impreso en papel *vergé*, con una cubierta tirada en colores.

Precio: 2 reales

ÚLTIMA PUBLICACIÓ

LA BOGERÍA

NOVELA DE COSTUMS DEL NOSTRE TEMPS

DEL INSIGNE ESCRITOR

NARCÍS OLLER

Un tomo en octau esmeradament imprès

Preu: 3 pessetas

RODRIGO SORIANO

LA VALKYRIA

en BAYREUTH

Viaje á la Meca del Wagnerismo

Un tomo, con ilustraciones, 3 pesetas.

Armando Palacio Valdés

LA ALEGRÍA DEL CAPITÁN RIBOT

NOVELA DE COSTUMBRES

Un tomo, 4 pesetas.

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

Tapas ab planxas dauradas per enquadernarla

Preu de las tapas sueltas. 1'50 ptas.

Tapas y enquadernació. 2'50 »

Colecció del any 1898 enquadernada.. 10 »

JULIO VERNE

EL SOBERBIO ORINOCO

EDICION ILUSTRADA

Tres cuadernos, 3 pesetas.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo, ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, no remetent además 1 ral pel certificat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebaixas.

GATADA

Els gats s'havien reunit per parlar dels seus assumptes; però succehí, com sol passar en moltes reunions de persones, que havent-se reunit per naps, acabaren per ocupar-se de cols.

—¿Qué m'en dihéu de la pintura contemporánea?—preguntá un gat que tenia 'l domicili en un magatzém de pinzells, colors y barnissos.

—Que aixó no es art ni re que ho sembli—respongué un altre gat que havia viscut algún temps en companyia d'un emblanquinador.

Generalisada la conversa sobre aquest tema, els gats «tragueren las unglas» y probaren de demostrarse mutuament que si de fer culleras es cert que no 'n saben, en materia de art y de lletres no hi ha qui 'ls pugui passar la má pél morro.

Criticaren la pintura, destrossaren la música, satirisaren la dansa, posaren el drama y la comedia com un drap brut... Semblavan un tribunal del temps del Terror: aquest vull, aquell no vull, allí no quedava prestigi sencer ni escola que no 'n sortís esgarrapada.

—Decididament—va exclamar á manera de conclusió 'l gat que havia suscitat la polémica—en aquestas cosas, els homes d'avuy no hi entenen. ¿No estéu ab mí?

—¡Vaya!—respongueren miolant tots á coro:—de segur que aquestas rams anirían molt millor si nosaltres ens en cuydessim.

—¿Fémho?—preguntá lo cap de moti, engrescat ah l'idea que s'acabava de llessar.—Jo m'encarrego de la pintura. ¡Veuréu quin-as cosas més recargoladas é incomprendibles produhiré!

—Ja está dit—cridá un

altre:—Deixéume cuydar de la música. Vaig á posarvos al cap com uns tres quartans.

—Jo m'edicaré á l'arquitectura. ¡Ah! ¡Quinas construccions més diabólicas us preparo!

—Jo demano la secció de ball. ¡Lo de dalt ha d'anar á baix!

—A mí reserveume el drama. ¡Pasió, análisis, autopsia, números!...—

Cada hù's quedá, en resúm, l'ofici pél qual creya tenir més aptituts, y 's posaren á treballar possehits de verdader entusiasme.—Y encare treballan, treballan, treballan sempre.

Peró 'l públich, al veure sas produccions extranyas y dislocadas, somriu, bondadosament y murmura sense aturarshi massa:

—¡Cosas de quatre gats!

MATIAS BONAFÉ.

ALICE